

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΑΑΔΕΑνεξάρτητη Αρχή
Δημοσίων ΕσόδωνΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΕΜΜΕΣΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

1. ΤΜΗΜΑ Α' «ΦΠΑ»

2. ΤΜΗΜΑ Β' «Τελών & ειδικών φορολογιών»

Ταχ. Δ/νση : Σίνα 2 - 4
 Ταχ. Κώδικας : 106 72 ΑΘΗΝΑ
 Πληροφορίες : Τ. Σφελινιώτη, Ν. Ζωγραφάκης
 Τηλέφωνο : 210 3645832, 210 3602480
 Fax : 210 3645413
 E-Mail : dfpa.b1@1992.syzefxis.gov.gr
 Url : www.aade.gr

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

ΑΔΑ:
Αθήνα, 2.8.2018

ΠΟΛ. 1161

ΠΡΟΣ Ως προς τον πίνακα διανομής

Θέμα: Φορολογική αντιμετώπιση, για σκοπούς ΦΠΑ και Τελών Χαρτοσήμου, της «εύλογης αμοιβής» και του «δικαιώματος παρακολούθησης» του ν. 2121/1993

Ι. Εύλογη αμοιβή

ΦΠΑ

Αναφορικά με την αντιμετώπιση, από πλευράς ΦΠΑ, της εύλογης αμοιβής, δηλαδή των τελών που εισπράττονται επί των πωλήσεων μαγνητοφώνων και παρόμοιων συσκευών εγγραφής ήχου ή/και εικόνας, φωτοτυπικών μηχανημάτων, κενών υποθεμάτων δεδομένων και λοιπών τεχνικών μέσων αναπαραγωγής πνευματικών έργων, που πραγματοποιούνται από τους παραγωγούς και τους εισαγωγείς των εν λόγω συσκευών και τεχνικών μέσων, υπέρ των δικαιούχων δικαιωμάτων αναπαραγωγής, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρ. 49 του ν.2121/1993 (ΦΕΚ Α' 25/04.03.1993), όπως ισχύει, σας πληροφορούμε τα εξής:

1. Σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ) στην υπόθεση C-37/16, οι δικαιούχοι δικαιωμάτων αναπαραγωγής δεν πραγματοποιούν παροχή υπηρεσιών, κατά την έννοια της Οδηγίας 2006/112/ΕΚ περί ΦΠΑ, προς τους παραγωγούς και τους εισαγωγείς των κενών υποθεμάτων και συσκευών εγγραφής και αναπαραγωγής, από τους οποίους οι οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης των δικαιωμάτων του δημιουργού και συγγενικών δικαιωμάτων εισπράττουν ιδίω ονόματι, αλλά για λογαριασμό των εν λόγω δικαιούχων, τέλη επί της πωλήσεως των ως άνω συσκευών και υποθεμάτων.

2. Συγκεκριμένα, το ΔΕΕ στην ανωτέρω υπόθεση έκρινε ότι, πρώτον, δεν προκύπτει ότι υφίσταται έννομη σχέση στο πλαίσιο της οποίας ανταλλάσσονται αμοιβαίως παροχές μεταξύ, αφενός, των δικαιούχων δικαιωμάτων αναπαραγωγής ή, ενδεχομένως, του οργανισμού συλλογικής διαχείρισης τέτοιων δικαιωμάτων και, αφετέρου, των παραγωγών και των εισαγωγέων κενών υποθεμάτων και συσκευών εγγραφής και αναπαραγωγής. Δεύτερον, η υποχρέωση καταβολής τελών, την οποία υπέχουν οι παραγωγοί και οι εισαγωγείς, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι απορρέει από την παροχή κάποιας υπηρεσίας ως προς την οποία θα συνιστούσε άμεσο αντίτιμο, αλλά τα επίμαχα τέλη αποσκοπούν στη χρηματοδότηση της δίκαιης αποζημίωσης (εύλογης αμοιβής) προς τους δικαιούχους δικαιωμάτων αναπαραγωγής. Η δίκαιη αποζημίωση (εύλογη αμοιβή) δεν συνιστά άμεσο αντίτιμο για οποιαδήποτε παροχή υπηρεσίας, καθόσον τελεί σε συσχέτισμό με τη ζημία που απορρέει για τους ως άνω δικαιούχους από την άνευ αδείας αναπαραγωγή των προστατευόμενων έργων τους (σκέψεις 27 και 29-30).

3. Κατόπιν των ανωτέρω, η εύλογη αμοιβή δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ΦΠΑ, καθώς θεωρείται ότι δεν αποτελεί την αντιπαροχή έναντι παροχής υπηρεσιών από μέρους των δικαιούχων δικαιωμάτων αναπαραγωγής, αλλά συσχετίζεται με τη ζημία που υφίστανται οι εν λόγω δικαιούχοι από την ελεύθερη αναπαραγωγή των έργων τους. Ως εκ τούτου, τα ποσά που καταβάλλονται ως «εύλογη αμοιβή» δεν πρέπει να επιβαρύνονται με ΦΠΑ.

ΤΕΛΗ ΧΑΡΤΟΣΗΜΟΥ

4. Δεδομένου ότι η εύλογη αμοιβή δεν καλύπτεται από την απαλλακτική διάταξη της παρ. 1β του άρθρου 63 του Κώδικα ΦΠΑ, το σχετικό ποσό εφεξής υπόκειται σε αναλογικό τέλος χαρτοσήμου 3% (πλέον 20% εισφοράς υπέρ ΟΓΑ), σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 13 του Κώδικα Τελών Χαρτοσήμου.

Ειδικότερα, σε αναλογικά τέλη χαρτοσήμου 3% (πλέον 20% εισφοράς υπέρ ΟΓΑ) υπάγεται το ποσό της εύλογης αμοιβής που εισπράττουν οι οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης δικαιωμάτων από τους εισαγωγείς και τους παραγωγούς των εν λόγω συσκευών και τεχνικών μέσων (ιδίω ονόματι, αλλά για λογαριασμό των δικαιούχων δικαιωμάτων αναπαραγωγής).

5. Τα αναλογούντα τέλη χαρτοσήμου αποδίδονται στην Φορολογική Αρχή, είτε από τους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης είτε από τους εισαγωγείς/παραγωγούς, εντός 5 ημερών από την έκδοση της σχετικής εξοφλητικής απόδειξης βάσει του αρ. 3§1 του Κώδικα Τελών Χαρτοσήμου, εκτός αν προβλέπεται και πραγματοποιείται έκδοση τιμολογίου για την είσπραξη του ποσού της εύλογης αμοιβής, οπότε η απόδοση των τελών χαρτοσήμου γίνεται από τον εκδότη του τιμολογίου στις προθεσμίες που τίθενται με την ΠΟΛ 1029/2014.

6. Το βάρος της δαπάνης του χαρτοσήμου φέρουν καταρχήν και τα δύο μέρη (δηλαδή οι υπόχρεοι σε καταβολή της εύλογης αμοιβής και οι οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης ενεργώντας για λογαριασμό των δικαιούχων) δεδομένου ότι οι διατάξεις του Κώδικα Τελών Χαρτοσήμου δεν ρυθμίζουν δεσμευτικά το ζήτημα αυτό.

7. Επισημαίνεται τέλος ότι επειδή οι οργανισμοί διαχείρισης λειτουργούν ιδίω ονόματι αλλά για λογαριασμό των δικαιούχων, κατά την απόδοση του ποσού της εύλογης αμοιβής στους δικαιούχους αυτούς δεν υπολογίζεται εκ νέου τέλος χαρτοσήμου.

II. Δικαίωμα παρακολούθησης

Όσον αφορά στη φορολογική αντιμετώπιση του δικαιώματος παρακολούθησης που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 5 του ν.2121/1993, διευκρινίζονται τα ακόλουθα:

8. Σύμφωνα με τις προαναφερθείσες διατάξεις, το δικαίωμα παρακολούθησης αποτελεί για το δημιουργό ενός πρωτότυπου έργου τέχνης το ανεκχώρητο και αναπαλλοτρίωτο μεταξύ ζώντων δικαίωμα είσπραξης ενός ποσοστού επί του τιμήματος κάθε μεταπώλησης του εν λόγω έργου, μετά την πρώτη μεταβίβασή του από το δημιουργό ή για λογαριασμό του, εφόσον στη μεταπώληση συμμετέχουν, ως πωλητές, αγοραστές ή ενδιάμεσοι, επαγγελματίες της αγοράς έργων τέχνης, όπως οίκοι δημοπρασιών, γκαλερί έργων τέχνης και γενικά οποιοσδήποτε έμπορος έργων τέχνης. Παραίτηση από το δικαίωμα αυτό δεν χωρεί. Το ποσοστό αυτό καταβάλλεται από τον πωλητή και προβλέπεται από τον νόμο αναλόγως της τιμής πώλησης του έργου.

9. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι το δικαίωμα παρακολούθησης είναι το δικαίωμα του δημιουργού να αποκομίσει οικονομικό όφελος από τις διαδοχικές μεταπωλήσεις του έργου του μετά την πρώτη πώληση. Ο δημιουργός δεν μπορεί να επηρεάσει τη μεταπώληση του έργου του, καθώς δεν αποτελεί τον έναν εκ των δύο συμβαλλόμενων μερών και, συνεπώς, δεν υφίσταται έννομη σχέση μεταξύ αυτού και του

αγοραστή του έργου του. Επιπλέον, η μεταπώληση δεν προϋποθέτει την καταβολή των ποσών που αντιπροσωπεύουν το δικαίωμα παρακολούθησης.

10. Επομένως, κατ' αναλογία προς την εύλογη αμοιβή, τα ποσά που καταβάλλονται ως δικαίωμα παρακολούθησης δεν μπορούν να θεωρηθούν ως αντάλλαγμα για φορολογητέα πράξη από μέρους των δικαιούχων αυτών κατά την έννοια των διατάξεων περί ΦΠΑ και ως εκ τούτου δεν υπάγονται στον ΦΠΑ, αλλά αποτελούν αποζημίωση του δημιουργού για την προστασία του ατομικού του συμφέροντος ως δημιουργού του έργου τέχνης και θα τυγχάνουν εφεξής εφαρμογής οι διατάξεις του Κώδικα Τελών Χαρτοσήμου, όπως περιγράφεται στις παραγράφους 4-7 της παρούσας.

III. Γενικά

11. Το ποσό που ενδεχομένως εισπράττουν ή παρακρατούν οι οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης από τους δικαιούχους δικαιωμάτων αναπαραγωγής ή/και παρακολούθησης για υπηρεσίες διαχείρισης που παρέχουν προς τα πρόσωπα αυτά υπόκειται στον κανονικό συντελεστή ΦΠΑ.

12. Από την έκδοση της παρούσης παύουν να ισχύουν οδηγίες αντίθετου περιεχομένου ως προς τα ανωτέρω. Επισημαίνεται ότι, σε κάθε περίπτωση, ο ΦΠΑ που έχει χρεωθεί επί φορολογικών στοιχείων που έχουν εκδοθεί για την είσπραξη της εύλογης αμοιβής και του δικαιώματος παρακολούθησης οφείλεται στο Δημόσιο, κατ' εφαρμογή της παραγράφου 2 του άρθρου 35 του Κώδικα ΦΠΑ (ν.2859/2000), όπως ισχύει.

**Ο Διοικητής της Ανεξάρτητης Αρχής
Δημοσίων Εσόδων
Γ. Πιτσιλής**

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

I. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

1. Αποδέκτες Πίνακα Γ έκτος ο αριθμ . 2
2. Δ/ση Υποστήριξης Ηλεκτρονικών Υπηρεσιών για ανάρτηση στην ιστοσελίδα της ΑΑΔΕ και την Ηλεκτρονική Βιβλιοθήκη
3. Υπουργείο Πολιτισμού (για κοινοποίηση στους αρμόδιους φορείς)

II. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Αποδέκτες Πίνακα Α' μόνο οι αριθ. 1 και 4
2. Αποδέκτες Πίνακα Β'
3. Αποδέκτες Πίνακα Γ' μόνο ο αριθ. 2
4. » » Ζ'
5. » » Η'
6. » » Θ' μόνο οι αριθ. 4 παρ ιγ, 10,17 και 18.
7. » » Ι'
8. » » ΙΑ' μόνο οι αριθ. 2 και 3
9. » » ΙΒ'
10. » » ΙΘ'
11. » » Κ'
12. Γραφείο Υπουργού Οικονομικών.
13. Γραφείο Υφυπουργού Οικονομικών.

ΙΙΙ. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

1. Γραφείο Διοικητή.
2. Γραφείο κ. κ. Γενικών Διευθυντών.
3. ΔΕΕΦ – ΤΜΗΜΑ Α' «ΦΠΑ»